

Södra Asplången

VÄTTERNNS TILLRINNINGSSOMRÅDE

Sjötyp: Näringsfattig och humös

Sjöyta: 1,01 km²

Höjd över havet: 116,6 m

Maxdjup: ca 5 m*

Medeldjup: ca 1,7*

Omsättningstid: ca 0,4 år*

Kommun: Askersund

Vattendistrikt: Södra Östersjön

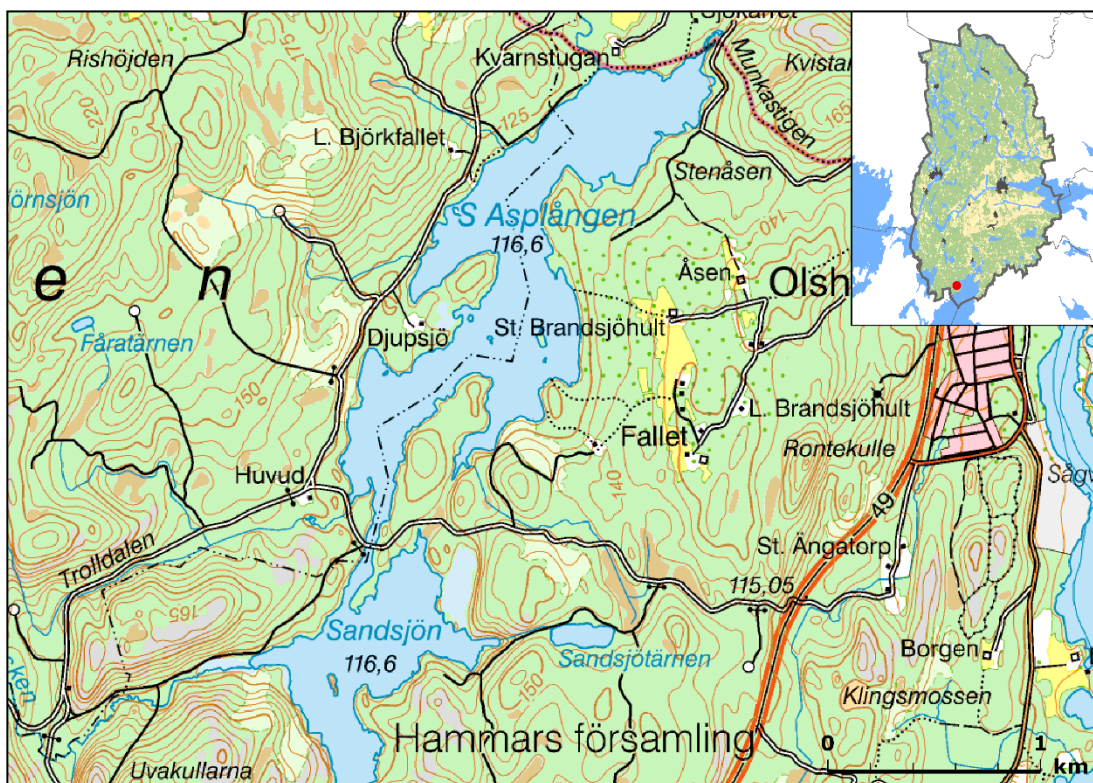
Terrängkartan: 09E SO

EU-id: SE651636-143978

Utloppskoordinater: 6516360, 1439780

Avrinningsområdets areal: 19,29 km²

Kommentar: * Värdena baseras på de profilvattenprovtagningar som utförts i sjön.

Södra Asplången. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Södra Asplången ingår i Vättern-Motala ströms vattensystem och är belägen ca 2 km väster om Olshammar. Sjöns största tillflöde är Sandsjön i söder som skiljs från S Asplången genom ett sund. Utloppet ligger i norra delen av sjön och utloppsån rinner samman med utflödet från Norra Asplången innan det rinner till Aspaån som mynnar i Vättern.

Södra Asplången är en mycket flikig sjö som ligger i ett kuperat område där högsta höjderna finns i söder och sydväst. Berggrunden i området består huvudsakligen av granit, bl.a. ögongranit som finns vid sjöns södra och sydvästra stränder. I sjöns mitt finns också några öar av ögongranit. I området norr om sjön finns röd gnejs. Morän är den dominerande jordarten kring sjön. Stränderna är blockiga. På ett flertal platser skjuter också kala hållar ut i vattnet. Södra Asplångens grundbotten består av block och grus.

Omgivningen runt Södra Asplången består huvudsakligen av barrskog i väster och lövskog i öster. Ett par hyggen finns i direkt anslutning till sjön. Vid St Brandsjöhult, öster om Södra Asplången, ligger den enda jordbruksmarken inom avrinnings-

området som fortfarande brukas. I tabell 1 redovisas markanvändningen i sjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Södra Asplångens avrinningsområde, vars totala area är 19,29 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	16,38	Annan öppen mark	0,28
Sankmark	-	Vatten	1,75
Jordbruksmark	0,12	Tätort	-
Hyggen	0,77	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Södra Asplången nätprovfiskades 2004 varvid abborre, mört, gädda, gers, sarv och benlöja påträffades. Flodkräfta finns/har funnits i sjön.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtlighet

Uppgifter om växtligheten i sjön saknas.

Övrigt djur- och växtliv

Bäver har observerats i området kring sjön. Vid sjön har bl.a. storlom påträffats.

Uppgifter från 1986 är att 9 sjöberoende fågelarter fanns vid sjön.

Vattenkvalitet

Södra Asplången är en näringsfattig sjö som drabbats av försurning och som kalkats vid fem tillfällen under perioden 1984-2004. På grund av tillfredsställande pH och alkalinitet är kalkningen vilande till vidare inom sjöns avrinningsområde. Det vattenkemiska målet i kalkningsplanen är att sjöns pH inte ska understiga 6,0. Innan kalkningarna startade låg sjöns pH-värde mellan 5,4-6,0. Idag är S Asplångens vatten måttligt surt och har en god buffertkapacitet mot försurande ämnen. Vid en undersökning var kvicksilverhaltererna i gädda måttligt höga. Mer information om vattenkemin i Södra Asplången visas i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från S Asplången. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2008 och 2010 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,3*	6,1-6,5	4	2008, 2010
Alkalinitet (mekv/l)	0,06	0,05-0,06	4	2008, 2010
Siktdjup (m)	2,5	2,5	1	2004
Vattenfärg (mg Pt/l)	76*	60-110	4	2008, 2010
Totalfosfor (µg/l)	6	6	1	2010
Totalkväve (µg/l)	500	500	1	2010
Hg i gädda (mg/kg)	0,64	Medelvärde 5 fiskar		2001

*NV Handbok 2007: 4 och expertbedömning. **Motsvarar absorbansen 0,15 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *god*. Det är sammanvägningen av fisk, artsammansättningen hos makrofyter (vattenvegetationen) och vattenkemin som varit avgörande för bedömningen. Modifierat provfiske 2003 visar på god förnygring av mört. Makrofyter (vattenvegetationen) har hög status. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (god status), har sammantaget god status. Sjön har varit utsatt för påverkan från försurning och har kalkats flera gånger i sjön och i uppströms belägna sjöar sedan 1984. Den senaste utvärderingen visar att sjön inte längre är försurad. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn fisk och närsalter som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE651636-143978>.

Övervakningsprogram

Södra Asplången ingår i miljöövervakningsprogrammen *Kalkningens kemiska effektuppföljning* och under vissa år i *Undersökningar i ytvattenförekomster*. Sjön ingick även i programmen *Riksinventering av sjöar och vattendrag* under perioden 1990-2005 samt i *Svensk-norska inventeringen* (undersökning av vattenkemi i sjöar) år 1981.

Naturvårds- och friluftsintressen

Södra Asplången ligger i ett område som är av riksintresse för friluftslivet. Sjön är lättillgänglig och lämpar sig väl för friluftsliv som bad och fotvandringar. Munkastigen går längs nordvästra stranden samt i nordost. Södra Asplången är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Munksjö fiskeklubb. Den kuperade omgivningen gör sjöns till ett värdefullt inslag i landskapsbilden.

Mänsklig påverkan

Södra Asplångens utlopp är dämt och regleras för vattenkraft. Sjön ligger i ett område med försurade vatten och påverkas av försurning och har påverkats av kalkning vid fem tillfällen under åren 1984-2004. Enskild väg går kring sjön, bitvis strandnära.

Områdesskydd

Södra Asplången och dess närmaste omgivningar saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län – Del 1 Södra länsdelen. Publ. nr: 1987:9.](#)

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015.](#) Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar.](#)

SLU, [Vattenkemidata.](#)

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationssystem för Sverige.](#) Nationell databas över svenska vattenförekomster.

